

ئابروو کرینه‌وه بو ئیسلام له پیناوی چیدایه؟!

له په‌راویزی کۆبوونه‌وه‌که‌ی مه‌سعود به‌رزانی له‌گه‌ڵ مامۆستایانی ئایینی هه‌ولیردا

محمد غفور

مه‌سعود به‌رزانی له‌کۆبوونه‌وه‌ی دوینی‌ی له‌گه‌ڵ مامۆستایانی ئایینی شاری هه‌ولیردا، به‌شوین چه‌ند مه‌به‌ست و ئامانجی سیاسیی هه‌یه. به‌رله‌هه‌رشتیک ئه‌وه ئاشکرایه بو هه‌مووان که‌نه‌به‌رزانی و حیزب و حکومه‌ته‌که‌ی تیرۆریزمی ئیسلامییان پێ بنه‌برده‌کری و نه‌مامۆستایانی ئایینی و وه‌زاره‌تی ئه‌وقافیش کاریان ئه‌وه‌یه. نه‌که‌سیش چاوه‌روانی ئه‌مه‌یان لیده‌کات و نه‌خۆشیا ن قسه‌ی وایان کردوه. ئه‌وه‌ی به‌رزانی باسی یاسای مکافه‌حه‌ی تیرۆر ده‌کات روپۆشیکه بو ئه‌رکیک که‌له‌ئه‌ستۆی گرتوه. به‌لام بانده‌که‌ی شیخ زانا به‌باشترین شیوه ده‌ریخست، په‌له‌اویشتنی ئیسلامی سیاسی له‌کوردستان، به‌هۆی سیاسه‌تی چه‌وتی هه‌ردوو حیزبی ده‌سه‌لاتداره‌وه بووه. ده‌سگێڕۆییان لیکردن و پاره‌وپوولی زۆریان له‌داهاتی خه‌لکی کوردستان بۆه‌لرشتن و ته‌نانه‌ت له‌حکومه‌ته‌کانیشیاندا شه‌ریکیان کردن. له‌وه‌ش زیاتر مه‌لا و مینه‌به‌ری مزگه‌وته‌کان و وه‌زاره‌تی ئه‌وقاف و شوینه ئایینییه‌کان و ده‌زگا و که‌ناله‌کانی راگه‌یاندنیا ن خسته ئیختیارینه‌وه نه‌ک هه‌ر بو ژژاندنی ژاراوی ئایینی، به‌لکو بو په‌خشانه‌وه‌ی فتوای کوشتنی کۆمونیسته‌کان و کوشتنی ژنان له‌ریگای شه‌ره‌ف و نووسه‌رانی چه‌پ و رادیکاڵ و ئازادبخوازان. یه‌که‌مین ئامانجیک که‌به‌رزانی شوینی گرتوه هه‌ولیکی پووچه بۆده‌رکیشانی ئیسلام، له‌ژیر باری نه‌فره‌تیکی کۆمه‌لایه‌تی سه‌رتاپاگێردا لانی که‌م له‌کوردستان، وه‌سپیکردنه‌وه‌ی رووی دزیوی که‌به‌هۆی ئاشکرا بوونی بانده‌که‌ی شیخ زاناوه به‌ره‌ورووی بۆته‌وه، هه‌روه‌ها وه‌کو نه‌ریتیکی فکری و سه‌رچاوه‌یه‌کی قوول و زه‌به‌للای گێژکردن و په‌خشانه‌وه‌ی خورافات دینی و ژاراوی کۆنه‌په‌رستی، که‌هاوپه‌یمان و ئاویزانه له‌گه‌ڵ خورافه‌ی نه‌ته‌وه‌په‌رستیدا. ئه‌وه‌تا به‌رزانی ده‌لی: "بو ئیمه وه‌کو کورد جێی سه‌ره‌زایی بووه، هه‌میشه میلیه‌تی کورد دووربووه له‌م جوړه ره‌فتارانه.. ئه‌مانه ئیسلام نین، دوژمنی ئیسلامن..". مه‌به‌ستی ئه‌وه‌یه که‌گوايا تانیستا له‌کوردستان ئیسلامی سیاسی به‌مرادده‌یه چالاک و گه‌شه‌کردو و نه‌بووه، و ده‌سه‌لاتداریتی ئه‌وانی ئیجراچه‌کردووه، و ده‌لی زۆر پێیان لی راکیشاوه. ئه‌ویش به‌مشیوه سه‌رسووره‌ینه‌ره "لانی که‌م به‌لای به‌رزانییه‌وه!" که‌له‌ریگه‌ی لاقه‌کردن و ئیختیسابی کچان و ته‌نانه‌ت کورانیشه‌وه نزیک به‌ 10ساله چالاکى سیاسی جوړاوجۆر و کاری تیرۆریستی و درندانه ئه‌نجامده‌دن. یانی بزوتنه‌وه‌ی کوردایه‌تی، و ئیسلامیش وه‌کو سه‌رچاوه و پالپشتیکی باشی شیلراو له‌گه‌ڵ وه‌می قه‌ومیدا نه‌خشیان بووه له‌ئالوده‌کردنی کۆمه‌لگای کوردستان به‌مۆرانه‌ی کوردایه‌تی، و به‌کیشکردنی خه‌لکی سته‌مدیده به‌شوین ئامانجه تابه‌ت و حیزبیه‌کانی ئه‌واندا. وه‌سه‌ره‌نجامیش سه‌پاندنی ده‌سه‌لاتی میلیشیایی ئه‌حزابی ناسیونالیستی تیایدا. سه‌رنجی ئه‌م قسانه‌ی به‌رزانی به‌دن: "له شۆرشى ئه‌یلوول مه‌لا چه‌کی هه‌لده‌گرت و ده‌چووه جه‌به‌هه‌و شه‌رپیشی ده‌کرد و گوند به‌ گوندیش ده‌گه‌را خه‌لکی به‌گیانی

كوردايه تي و به گياني نه ته وه يي په روه رده ده كرد، واي ليده كرد كه پيشمه رگه به پيرو بناسي، كه فيعلن موقه ده سه، خه لكه كه ي هانده دا و گه نجاني هانده دا بو ئه وه ي ببنه پيشمه رگه بو ئه وه ي ئاماده بن له پيناوي ولا ته كه ياندا بمرن، و ايان خه لكه كه په روه رده كرد بو، كه ئه گه ر دين و نه ته وه تيكل نه كات، ناقسه، چون ولا تي تو دا گير كراو بيت، توش بيت بكرئ به رگري له عرز و ناموس و نيشتمان، ئه گه ر نه يكه ي ياني تو دينت نوقسانه،". له گه وه ردا جياوازي چييه له نيوان ئه م مه نتيق وليكدانه وه يه ي به رزاني و بزوتنه وه ي كوردايه تي بو بلا و كرده وه ي عه شق به فيداكاري و مردن وشه هيپوون له ريگاي خاك و نيشتمان و كوردايه تيدا! له گه ل كرده وه ي خو كوژي و ته قانده وه و كوشتني كويرانه ي خه لك ي بي ديفاع و مه دهن له لايه ن عاشقاني بينيني "نووري خدا" و گيان بازاني ريگاي خو ري و ئاوي كه وسه ري به هه شت له لايه ن ئيسلامييه كاني له چه شني شيخ زانا و هاوه له كانييه وه، دياره ئه وانيش له پيناوي به قه رار كرده ي ده سه لا تي خدا و قورئان له سه ر ئه رزدا!؟ به رزاني گله يي ئه وه له ماموستاياني ئاييني ده كات كه بو چي باياندا وه ته وه به لاي ئيسلامي سياسي و ئيسا و كو جارن بانگه شه بو فيداكاري له ريگاي كوردايه تيدا ناكه ن! ئيسلام و مه لا و مزگه وت و سه رتاپاي پيشه سازي دين ده بي بو قبولاندي ده سه لا تي عه شيره يي ئه مان بي به سه ر خه لكدا. هه ركه سيك له م ريگه يه لابات دوژمني خدا و ئيسلام و كوردايه تيه! و پيوانه ي ره وشتيش لاي ئه و هه ر ئه مه يه.

كارنامه ي ره ش و چه په لي ئيسلام و ره وته سياسييه جوړاو جوړه كاني به راده يه كي به رچاو بو خه لك ي جيهان و له وان هه ش خه لك ي كوردستان ئاشكرا بو وه، و له بنه رده دا بزوتنه وه ي ئيسلامي جگه له تيرو و تيرو ريزم سياسي و ريپازيكي ديكه يان نييه بو مانه وه و ژيان كرده ن. ئيسلام و تيرو ريزمي ئيسلامي دوژمني ژيان و شادي و خو ش و هه موو ديارده يه كي جوان. ئيسلام ئه م دنيايه به تاقه يگه ي "عه دي گونا هكار" ده زاني، و ده بي هه رچي زوه ئه م پرؤسه يه ته و او بكرئ، ئه و يش به تيرو ري كويرانه. گرنك نييه كي پيوه ده بيت. گرنك ئه وه يه موجه ديني ريگاي خدا ترس و خو ف و توقاندين بخه نه دلي خه لكه وه. ئه وان ده لين يا حوكمي خدا و قورئان يا خود غزا و كوشتار بو سه پاندي ئه و حوكمه. وجودي ئه مريكا له عيراق و بي چاره سه رمانه وه ي مه سه له ي فه له ستين، باشترين زه مينه سازي كردو وه بو نه شو نما كرده ي ئيسلامي سياسي له ناوچه كه و عيراق و كوردستانيش. بزوتنه وه ي ناسيوناليستي كورديش ئه م ما له پيناوي شتيكي جياواز تر دا و به شيوازيكي ديكه، له ريگه ي دا پو شيني سه رتاپاي كو مه لگا وه به وه هم و خورافه ي قه وميي، هه موو شتيك ئه نجام ده دن، و هه موو كاريك ده كه ن! گرنك نييه چي رو و ده دات، و خه لك چييان به سه رد يت. گرنك ئه وه يه نه عره ته ي قه ومي گه ري چه خما خه ليبدات و خه لك ئالو و ده بكات! هه ر سياسيه تيك و كاريكي ناجواميرانه ده گرنه پيش. جه نكي ناو خو، ئه تك كرده ي ئه سي ري يه كتر، ريسوا و ترو كرده ي دو ست و لايه ن گري به رامبه ر. تيرو و فته كرده ي مو خاليفاني سياسيان. ته نانه ت جاسو و سي كرده ي بو به عس و ده وله تاني ناوچه كه. سازش و مامه له به سه ر چاره نووسي خه لكه وه، پيشله شكري بو سوپاي ده وله تي مه ركه زي و ده وله تاني ناوچه كه... تده. سه ير نييه

كەبەرزانى ئەركى روسپىكىردنەۋەى ئىسلامى لەئەستۆ گرتوۋە. چونكە بەھەر رادە كەكۆنەپەرستى ئىسلامى لەبەرپئى خەلكى ئازادىخواز ومۆدىرنخوازدا شكست بەينئى، بەو رادەيەش ھەورى چلكنى خورافەى نەتەۋەپەرستى بەسەر زەين ھۆش وژيانى خەلكى كوردستانەۋە ئەرەۋىتەۋە. ۋەرىگا بەرووى بنىاتنانى كۆمەلگايەكى ئازاد وسكۆلاردا ئەكرىتەۋە. روخسارى ھاۋچەخى ژيانى خەلكى كوردستان بەگشتى ولاۋان بەتايبەتى، وروۋھىنانيان بۆ شىۋەى ژيانى مۆدىرن ورژئاۋايى، بەپىچەۋانەى كۆنەپەرستى ئىسلامى وخورافەى قەومىيەۋە، نىشانى دەدات كەئەم خەلكە عاشقى ژيانە ۋبەتۋوندى دژى ھەردووكيانە. بۆيە بەشۋىن ئەم رىسۋايىيەى كەبەسەر ئىسلامدا ھاتوۋە بەدۋاي ئاشكرابوونى باندەكەى شىخ زانادا، ئەتۋانن بىكەنە دەروازەيەك بۆچۈنەناۋەۋەى خەلكى كوردستان بەئاقارى لەكارخستنى خورافەى نەتەۋەچىتتىشدا بۆ ھەمىشە، ۋەھنگانان روۋە وژيانى خۆشتر.

2005-07-25